

Επόπτης ακτινοπροστασίας

Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Ακτινοπροστασίας (π.δ. 101/2018, Α' 194), για πρακτικές που υπόκεινται σε έγκριση (καταχώριση ή αδειοδότηση) είναι απαραίτητος ο ορισμός, από τον οργανισμό, επόπτη ακτινοπροστασίας.

Ο επόπτης ακτινοπροστασίας είναι το άτομο που έχει την τεχνική επάρκεια σε ζητήματα ακτινοπροστασίας σχετικά με έναν δεδομένο τύπο πρακτικής, ώστε να εποπτεύει ή να διενεργεί την εφαρμογή των διευθετήσεων ακτινοπροστασίας.

Οι εργοδότες των εξωτερικών εργαζομένων ορίζουν επόπτη ακτινοπροστασίας ανάλογα με τις ανάγκες τους για την επιτήρηση ή την εκτέλεση των σχετικών καθηκόντων ακτινοπροστασίας στον βαθμό που αφορούν την προστασία των εργαζομένων τους.

Τα καθήκοντα του επόπτη ακτινοπροστασίας δύναται να εκτελούνται από εμπειρογνώμονα ακτινοπροστασίας ή από μονάδα ακτινοπροστασίας που δημιουργείται εντός του οργανισμού.

Ο επόπτης ακτινοπροστασίας, ο εμπειρογνώμονας ακτινοπροστασίας και ο εμπειρογνώμονας ιατρικής φυσικής μπορεί να είναι το ίδιο φυσικό πρόσωπο.

Στην περίπτωση της μεταφοράς ραδιενεργών υλικών ο επόπτης ακτινοπροστασίας νοείται και ως ο εκτελών τα καθήκοντα του «συμβούλου ασφάλειας», όπως προβλέπει το πλαίσιο σχετικά με τις μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων .

Ο οργανισμός πρέπει να παρέχει στον επόπτη ακτινοπροστασίας τα μέσα που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση των καθηκόντων του.

ΕΠΟΠΤΕΣ ΑΚΤΙΝΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας

Διεύθυνση Αδειών & Ρυθμιστικών Επιθεωρήσεων
Τμήμα Ιοντίζουσών Ακτινοβολιών
Τ.Θ. 60092, 153 10 Αγ. Παρασκευή Αττικής

T: 210 650 6753
E-mail: tia@eeae.gr

#aktinovolia

www.eeae.gr

Αρμοδιότητες επόπτη ακτινοπροστασίας

Ο επόπτης ακτινοπροστασίας αναφέρεται απευθείας στον οργανισμό (Διοίκηση). Σύμφωνα με το άρθρο 84 των Κανονισμών Ακτινοπροστασίας και ανάλογα με τη φύση της πρακτικής, τα καθήκοντά του, περιλαμβάνουν, ενδεικτικά, τα ακόλουθα:

- εξασφαλίζει ότι η εργασία με ιοντίζουσες ακτινοβολίες εκτελείται σύμφωνα με τις απαιτήσεις των διαδικασιών ή των κανόνων που έχει θέσει ο οργανισμός,
- εποπτεύει την εφαρμογή του προγράμματος παρακολούθησης του χώρου εργασίας (π.χ. μέτρηση εξωτερικών ρυθμών δόσης, μέτρηση συγκέντρωσης ενεργότητας ραδιονουκλιδίων στην ατμόσφαιρα, κ.λπ.),
- τηρεί κατάλληλα αρχεία για όλες τις πηγές ακτινοβολίας που κατέχει ο οργανισμός,
- εκτελεί περιοδικές αξιολογήσεις της κατάστασης των αντίστοιχων συστημάτων ασφάλειας και προειδοποίησης,
- εποπτεύει την εφαρμογή του προγράμματος ατομικής παρακολούθησης (ταξινόμηση εκτιθέμενων εργαζομένων, πραγματοποίηση ατομικής δοσιμετρίας εάν απαιτείται, αξιολόγηση επαγγελματικών εκθέσεων, κ.λπ.),
- ενημερώνει κατάλληλα τους νέους εργαζομένους για τους κανόνες και τις διαδικασίες που εφαρμόζει ο οργανισμός,
- καταρτίζει σχέδια εργασίας και παρέχει συμβουλές και σχόλια επί σχεδίων εργασίας (π.χ. για την πραγματοποίηση ραδιογραφίας πεδίου),
- υποβάλλει, ιεραρχικά, αναφορές στη διοίκηση σχετικά με την εφαρμογή των διευθετήσεων ακτινοπροστασίας στον οργανισμό,
- συμμετέχει στους μηχανισμούς πρόληψης, ετοιμότητας και απόκρισης σε καταστάσεις έκθεσης έκτακτης ανάγκης,
- παρέχει πληροφορίες και κατάρτιση στους εκτιθέμενους εργαζομένους σύμφωνα με τις σχετικές προβλέψεις των Κανονισμών Ακτινοπροστασίας.

Για ασθενείς που υποβάλλονται σε θεραπεία ή διάγνωση με ραδιονουκλίδια, ο επόπτης ακτινοπροστασίας δύναται να παρέχει στον ασθενή ή στον εκπρόσωπό του πληροφορίες για τους κινδύνους που εγκυμονεί η ιοντίζουσα ακτινοβολία και γραπτές οδηγίες, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και ο χρόνος εφαρμογής αυτών των οδηγιών.

Για αιτιολογημένες πρακτικές που περιλαμβάνουν έκθεση μη ιατρικής απεικόνισης, ο επόπτης ακτινοπροστασίας παρέχει σχετική ενημέρωση στα άτομα τα οποία πρόκειται να εκτεθούν.

Επόπτης Ακτινοπροστασίας	Τυπική εκπαίδευση/άδεια άσκησης επαγγέλματος	Μη τυπική εκπαίδευση ***	
		Αρχική επαγγελματική	Συνεχιζόμενη επαγγελματική
1 Για πρακτικές που περιλαμβάνουν ιατρική έκθεση και οι οποίες απαιτούν έγκριση μέσω καταχώρισης	Ιατρός Ακτινολόγος ή Πυρηνικός Ιατρός ή Οδοντίατρος εξουσιοδοτημένος να αναλαμβάνει την κλινική ευθύνη των ατομικών ιατρικών εκθέσεων σε ακτινοβολίες*		40 ωρών στο αντικείμενο της ακτινοπροστασίας Συχνότητα: 7 έτη
2 Για πρακτικές που περιλαμβάνουν ιατρική έκθεση και οι οποίες απαιτούν έγκριση μέσω αδειοδότησης	Φυσικός Νοσοκομείου – Ακτινοφυσικός Ιατρικής, κάτοχος της σχετικής άδειας άσκησης επαγγέλματος		60 ωρών στο αντικείμενο της ακτινοπροστασίας Συχνότητα: 5 έτη
3 Για πρακτικές για τις οποίες απαιτείται έγκριση μέσω καταχώρισης και που δεν περιλαμβάνουν ιατρική έκθεση και ιδίως για σκοπούς κτηνιατρικούς, ερευνητικούς, βιομηχανικούς, εκπαιδευτικούς, ασφάλειας, διαχείρισης ραδιενεργών υλικών και αποβλήτων και φυσικών ραδιενεργών υλικών (συμπεριλαμβανομένου του ραδονίου), μεταφορών και άλλους σκοπούς	Τίτλος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ημεδαπής ή ισότιμος και αντίστοιχος τίτλος της αλλοδαπής αναγνωρισμένος από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή το ΔΟΑΤΑΠ, ο οποίος να σχετίζεται με τις εφαρμοζόμενες πρακτικές	Κατάρτιση σε θέματα ακτινοπροστασίας στη συγκεκριμένη εφαρμογή των ιοντίζουσών ακτινοβολιών, όπως ενδεικτικά μέσω παρακολούθησης κατάλληλου εκπαιδευτικού προγράμματος ελάχιστης διάρκειας 8 ωρών**	40 ωρών στο αντικείμενο της ακτινοπροστασίας Συχνότητα: 7 έτη
4 Για πρακτικές για τις οποίες απαιτείται έγκριση μέσω αδειοδότησης και που δεν περιλαμβάνουν ιατρική έκθεση και ιδίως για σκοπούς κτηνιατρικούς, ερευνητικούς, βιομηχανικούς, εκπαιδευτικούς, ασφάλειας, διαχείρισης ραδιενεργών υλικών και αποβλήτων και φυσικών ραδιενεργών υλικών (συμπεριλαμβανομένου του ραδονίου), μεταφορών και άλλους σκοπούς	Τίτλος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ημεδαπής ή ισότιμος και αντίστοιχος τίτλος της αλλοδαπής αναγνωρισμένος από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή το ΔΟΑΤΑΠ ο οποίος να σχετίζεται με τις εφαρμοζόμενες πρακτικές	Κατάρτιση σε θέματα ακτινοπροστασίας στη συγκεκριμένη εφαρμογή των ιοντίζουσών ακτινοβολιών, όπως ενδεικτικά μέσω παρακολούθησης κατάλληλου εκπαιδευτικού προγράμματος ελάχιστης διάρκειας 16 ωρών**	60 ωρών στο αντικείμενο της ακτινοπροστασίας Συχνότητα: 5 έτη

Πίνακας 1: Κριτήρια για την αποδοχή των εποπτών ακτινοπροστασίας

* Εν απουσία ιατρού ή οδοντίατρου τα καθήκοντα δύναται να ανατεθούν σε τεχνολόγους που συμμετέχουν σε ιατρικές ακτινικές διαδικασίες, οι οποίοι διαθέτουν τίτλο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ημεδαπής ή ισότιμο και αντίστοιχο τίτλο της αλλοδαπής αναγνωρισμένο από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή το ΔΟΑΤΑΠ σχετιζόμενο με τις εφαρμοζόμενες πρακτικές.

**Μόνο για βιομηχανικές εφαρμογές και εφαρμογές διαχείρισης ραδιενεργών υλικών και αποβλήτων και φυσικών ραδιενεργών υλικών (συμπεριλαμβανομένου του ραδονίου).

***Η μη τυπική εκπαίδευση (αρχική και συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση) των εποπτών ακτινοπροστασίας μπορεί να περιλαμβάνει τη συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα, συνέδρια, σεμινάρια, ημερίδες, κ.λπ., που αφορούν σε ή περιλαμβάνουν θεματικές ενότητες σχετικές με το αντικείμενο της ακτινοπροστασίας.

Αποδοχή εποπτών ακτινοπροστασίας

Η αποδοχή των εποπτών ακτινοπροστασίας που έχουν οριστεί από τον οργανισμό και, στην περίπτωση των εξωτερικών εργαζομένων, τον εργοδότη γίνεται από την ΕΕΑΕ, στο πλαίσιο της διαδικασίας έγκρισης (καταχώρισης ή αδειοδότησης) των πρακτικών ή αντικατάστασης του ήδη ορισμένου επόπτη ακτινοπροστασίας.

Σε περίπτωση εφαρμογής πολλαπλών πρακτικών σε έναν οργανισμό, ο επόπτης ακτινοπροστασίας δύναται να είναι είτε το ίδιο πρόσωπο είτε διαφορετικό βάσει των αντίστοιχων κριτηρίων αποδοχής.

Τα κριτήρια αποδοχής των εποπτών ακτινοπροστασίας, ανάλογα με το είδος των εφαρμοζόμενων πρακτικών και το καθεστώς έγκρισης, περιλαμβάνονται στον Πίνακα 1.

